

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/550/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112240296
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112240296.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky H. M., nar. XX. X. XXXX, bytom M. XXX, zastúpenej JUDr. Jánom Kasenčákom, advokátom so sídlom v D., M. Y. XXXX/XX proti odporkyňi Z. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. nad M., E. XX/XX, zastúpenej JUDr. Eduardom Šoškom, advokátom so sídlom v D., F. F. XX, v konaní o vrátenie daru, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu v Žiline, č.k. 27C/361/2012-147 zo dňa 30. 4. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd v Žiline zaviazal odporkyňu vydať navrhovateľke v celosti nehnuteľnosti, nachádzajúce sa na LV č. XXXX kat. územie M., zapísané na Okresnom úrade Žilina, odbor katastrálny ako dom č. súpisné XXX postavený na parcele č. 1591 a parcely registra C parcelné číslo 1590 - záhrady o výmere 650 m² a č. 1591 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 472 m², všetko v lehote do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania vyhradil samostatnému rozhodnutiu po právoplatnosti vo veci samej.

Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ust. § 630 Občianskeho zákonníka, keď konštatoval, že odporkyňa svojím konaním - nezabezpečením dostatočnej starostlivosti o starých a chorých rodičov hrubo porušila dobré mravy, čím navrhovateľke vznikol nárok na vrátenie daru. Navrhovateľku ponechala samotnú a podľa vlastného vyjadrenia prichádzala do domácnosti len na návštevy a obmedzila sa na to, že pozývala navrhovateľku bývať do svojej domácnosti v F. nad M., pričom s prihliadnutím na vek navrhovateľky - 88 rokov je len logické, že navrhovateľka nemohla takúto požiadavku akceptovať. Odporkyňa si navyiac musela byť aj vedomá svojich povinností, vyplývajúcich jej z vecného bremena dohodnutého v darovacej zmluve.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie, v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom svojho právneho zástupcu odporkyňa. Žiadala rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietnuť dôvodiac tým, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec. Vykonaným dokazovaním podľa jej názoru bolo preukázané, že spolu so svojím manželom poskytovala pomoc navrhovateľke a jej manželovi až do času, kým navrhovateľka dobrovoľne a z vlastnej vôle sa neodstáhovала k svojej druhej dcére J. M.. Pokiaľ súd konštatuje, že navrhovateľka si vyžadovala celodennú starostlivosť, táto skutočnosť nevyplývala z vykonaného dokazovania a ani súd v dôvodoch svojho rozhodnutia bližšie neuviedol, z ktorých konkrétnych skutočností pri takomto závere vychádzal. U navrhovateľky sa totiž nejednalo o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom jej miera funkčnej poruchy je 40 %, ktorá bola stanovená v zmysle právnych predpisov. V konaní podľa jej názoru bolo taktiež nepochybne preukázané, že v čase, keď sa zhoršil zdravotný stav manžela navrhovateľky, ihneď začala robiť opatrenia, aby zabezpečila potrebnú starostlivosť a aj v priebehu konania vedela uviesť lekárov, ktorí poskytovali starostlivosť jednak nebohému manželovi navrhovateľky, ako i navrhovateľke. Aj podľa ustálenej judikatúry hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity

alebo ich sústavné porušovanie, takže kvantita, aj kvalita nevhodného správania, sú rovnocennými ukazovateľmi a je ich potrebné posudzovať objektívne. V konaní nebolo preukázané, že odporkyňa sa k navrhovateľke správala urážlivo, čo jej malo privodiť psychické problémy, pričom pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darovanému, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného nemôžu byť naplnené predpoklady vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Po smrti manžela navrhovateľky sa vzťahy medzi odporkyňou a jej sestrou J. M., u ktorej navrhovateľka býva, natoľko zhoršili, že odporkyňa ani nemá možnosť sa o navrhovateľku starať, keďže jej nie je umožnený ani prístup do obydlija, kde sa v súčasnosti navrhovateľka nachádza. Posúdenie hrubého porušenia dobrých mravov zo strany prvostupňového súdu je podľa jej názoru neprimerane prísne a narušuje základný princíp právneho štátu a právnej istoty, lebo v podstate neoddeľuje porušenie dobrých mravov bežné od porušenia dobrých mravov hrubým spôsobom. Nemožno sa stotožniť ani s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého je navrhovateľka oprávnená domáhať sa vrátenia celého daru, ktorý pôvodne patril do BSM. Darovanie nehnuteľnosti nie je vecou bežnou a v prípade uzatvorenia darovacej zmluvy medzi darcami - manželmi, musia s týmto úkonom súhlasiť obidvaja manželia v zmysle § 145 ods. 1 OZ, inak by sa považoval tento právny úkon za neplatný, a preto pokiaľ by došlo i k vráteniu daru v celosti, musela by nasledovať ďalšia žaloba o určenie, že vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov a následne by bolo možné až iniciovať konanie o dedičstve po manželovi navrhovateľky.

Navrhovateľka sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) rozhodnutie prvostupňového súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Zákonná úprava v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu okrem iného stručne, jasne a výstižne uviesť, z ktorých konkrétnych dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil tak, aby z dôvodov jeho rozhodnutia bolo zrejmé, ktoré konkrétne dôkazy mali význam pre prijatie konkrétneho záveru. Z ústavného princípu nezávislosti súdu vyplýva i výlučné právo súdu zväziť, ktoré dôkazy považuje za potrebné vykonať a ktoré nie, ale na druhej strane je jeho povinnosťou vyhodnotiť i dôkazy, ktoré sú v rozpore so záverom, ktorý vyplynul z iných vykonaných dôkazov (t.j. musí sa vypoariadať i s takými dôkazmi, ktoré svedčia o opaku ním prijatého záveru a uviesť, prečo na tieto dôkazy neprihliadol).

Ak nepostupuje v zmysle vyššie uvedeného, takýmto postupom potom odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom, lebo tento sa nemôže proti takémuto rozhodnutiu zákonným spôsobom brániť, najmä s prihliadnutím na ust. § 205 a nasl. O.s.p. a môže len vysloviť nespokojnosť s takýmto rozhodnutím vo všeobecnej rovine.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností je potom potrebné poukázať na to, že prvostupňový súd síce v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne cituje výpovede jednotlivých svedkov, ako i vykonané dôkazy, ale v ďalšom už tieto dôkazy zákonným spôsobom nehodnotí v súvislosti s ním prijatým záverom o potrebe poskytovania celodennej starostlivosti navrhovateľke, čo napokon správne konštatuje i odporkyňa vo svojom odvolaní. Nie je tu teda zrejmé, z ktorých konkrétnych skutočností - dôkazov vychádzal, keď k takémuto záveru dospel a už z tohto dôvodu musel odvolací súd napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Otázka celkového zdravotného stavu osoby (v tomto prípade navrhovateľky) je výlučne odbornou otázkou, a pokiaľ teda odporkyňa poukazuje na zníženú pracovnú schopnosť navrhovateľky v rozsahu 40 %, javilo by sa potrebným vyžiadať si i vyjadrenie odborníka, napr. ošetrojúceho lekára, ktorý by sa mohol bližšie vyjadriť k týmto skutočnostiam.

Poskytovanie starostlivosti zo strany detí voči rodičom vyplýva priamo zo Zákona o rodine, ale na druhej strane túto povinnosť nemožno bez ďalšieho zamieňať s pojmom porušovanie dobrých mravov hrubým spôsobom, tak ako to vyplýva z ust. § 630 Občianskeho zákonníka, lebo táto povinnosť vyplýva všetkým potomkom voči svojim rodičom bez ohľadu na to, či boli obdarovaní zo strany rodičov alebo nie. I tu je potrebné prihliadať na primeranosť poskytovania starostlivosti s prihliadnutím na povinnosti, ktoré majú potomkovia voči ďalším osobám, teda i voči členom svojej rodiny (manžel, deti), lebo nemožno od dieťaťa spravodlivo požadovať, aby poskytoval bezvýhradnú starostlivosť bez ohľadu na členov svojej rodiny,

t.j. na úkor povinností voči svojej rodine, ktorá mu vyplýva taktiež priamo zo zákona. Aj darca v takomto prípade si musí byť vedomý toho, že obdarovaný má i iné záväzky voči členom svojej rodiny a pod..

V ďalšom konaní by preto súd pri rozhodovaní mal venovať pozornosť i týmto skutočnostiam a posúdiť, či starostlivosť zo strany odporkyne bola vzhľadom na všetky tieto skutočnosti primeranou a či teda i napriek úsiliu, ktoré vyvinula, bolo možné od nej vyžadovať bezvýhradnú celodennú starostlivosť o navrhovateľku. Tak ako to vyplýva z doterajšieho priebehu konania, navrhovateľka sa domáha vrátenia daru z dôvodu porušovania dobrých mravov hrubým spôsobom zo strany odporkyne a túto skutočnosť preto nemožno zamieňať ani s plnením povinností, vyplývajúcich z vecného bremena (neplnenie povinností, vyplývajúcich z vecného bremena nie je dôvodom na vrátenie daru v zmysle § 630 OZ).

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že názor odvolateľky o tom, že právo domáhať sa vrátenia daru je osobným právom darcu, ktoré jeho smrťou zaniká, je vo všeobecnosti potrebné považovať za správny. Pri uplatňovaní nárokov z vrátenia daru je ale potrebné zohľadniť aj tú skutočnosť, či sa darovaná nehnuteľnosť nenachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov - darcov. V takomto prípade sa totiž zákonné vlastnícke právo darcov obnovuje ex nunc, t.j. od okamžiku prejavu vôle na vrátenie daru, a preto aj jeden z manželov, ktorý daroval spoločne vec z majetku tvoriaceho predmet BSM sa môže samostatne domáhať vrátenia daru, čo platí aj v prípade smrti jedného z bývalých bezpodielových spoluvlastníkov.

Z týchto dôvodov potom odvolačný súd nemohol prihliadnuť na námietku odvolateľky v tomto smere.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.